

עין משפט נר מצוה

בה א מיי פייצ מהל' צבורים הלכה יא:

בו ב מיי פייט מהלכות צבורות הלכה ט:

בז ג מיי פייט מהלכות צבורים הלכה ח:

בח ד מיי פייט שו"ש הלכה ד: ה (ומי פייצ שס הליר טושי"ט: טושי"ט שס ספי"ק ח: סכ"ו מיי ש"ס הלכה ה סגמ עשן קמה קמו טושי"ט שס ספי"ק י:

ע ז מיי שס הלכה ד טושי"ט שס ספי"ק ח:

עא ח מיי שס סל' יט סל' כב י"ד סל' טושי"ט י"ד סימן:

עב ט מיי פיי"א מהל' ערכין הלכה ג:

עג י מיי פיי"א מהל' צבורים הלכה ח טושי"ט י"ד סימן:

עד כ מיי פיי"א מהל' מירות הלכה ב:

עה ל מיי פיי"א מהל' צבורים הלכה י:

עז מ נ מיי פיי"א סל' יח טושי"ט שס ספי"ק יג:

מוסף רש"י

מעכשיו אין בנו פדיו. אי' אמר ליה מעכשיו יסא נט פדיו לאו פדיון הוא, אלא ממנה עגלמא, דהא בתוך שלשים לא שייכא פדיוה (לקמן ס"ט).

הררן ע"ף הלוקח עובר חמורו

שיטה מקובצת

א) קמ"ל דמורה בה היתירא. קשיא לי ישראל נמי כי מפריש טלה והוא לעצמו מורה בה היתירא ונראה לי דכיון דרע"י ב"ר עושה והוא מנכבו על פיהם (חסר כאן). תוס' חיצוניות: ס' ר"א אומר חייב באחריותו וצריך להפרישו טלה אחר כמו פדיון ה' סלעים של בן. דנפקא לן בגמ' תפדה חמורא וריבה אבל רדאי אם מת הפטר חמור של ישראל אוני חייב לפדותו בשום דבר ואע"י דגבי פדיון ודאי אם מת אחר שלשים יום חייב ליתן ה' סלעים לענין זה לי מקשינן לכן משום דהתם חוב הוא שהטיל הכתוב על האב אבל הכא אי בעי ישראל עריך ליה לחמור ואינו חייב לכהן כלום אחר יצאה: וחזאי אין חייב באחריותו דמסתבר דפטור בפדיון כמעשה של ולא קשוי פדיון לכן: א) מת פטר חמור לאחר שהפרישו טלה ולא הוסיק ליתנו לכהן ר"א אומר יקבר. דאדיל לטעמיה דאמר אין הפדיון פדיון עד דמטי ליד בתן ויקבר דסבר כרבי יהודה דאמר אסור בהנאה: ח' אי מה בכור אדם מותר להקטיר בשרו וכו' וכו' וכו' אדם אלהן דאמאי לא פסרכין לעיל הכי ברש פסוקי גבי האי דקאמר דפסרי חתנים ולוים פסורין מפדיון פטר חמור ואמאי לא קאמר מהקישא דמקרי ולו הכא לכבד אדם ונראה לן דשאני דכד דמיט טפי להדרי דמקשינן גוף הבכור בחמור טמאה עצמו לכבד אלא אהתם לאו לא משמע להו אלא מפרסין לן נמי מוקשיה בסמוך גבי האי דקאמר ר' אליעזר דמקשינן וכו' ומקשינן פדיון לחמור דלר"א דמקשינן פדיון פטר לבכור אדם הקשי ליה נמי אי מה בכור אדם וכו' ע"כ נראה לן דרש חילוק בין הקיש של גוף

יב:

וראי' לא תבעי דך. ^(ט) לאכלה ולא לסחורה משמע דאסור לקנות בהמה טמאה כגון פטר חמור צפירות שציעות ותימה דלפ"י רבנן לא אסרי בהגזל קמא (צ"ק קב). משרה וכביסה אלא משום דבעינן דומיל דלאכלה שהנחנו וביעירו שהו ובהמה למלאכה הוי הגאמיו וביעירו שהו: **כיון** דראי' מיטמאי בו'. ואע"ג דיכול להפריש מעיסה אחרת שאינה של צביעות על זאת ומקיק שמתין מ"מ הך ללו צמ חלה היא ולא מצי' לאפדושי מגופה הוי כמו מן החיוב על הפטור: **הבא** עיקר ד'שרפה. הקשה ר"מ וילף מעומר דעיקרו לשרפה. ואמר פ' כל קרבנות (מנחות ד' פד). שומרי ספימין שצביעות היו נוטלין שכרן מתמרות הגשכה ופרין היכי מייתי עומר מפירות שציעות לאכלה אמר רחמנא' ולא לשרפה ואילו קומץ שקרב לגבי מזבח^(ט) שאני התם דאמר קרא לדורותים י"ל לא ילפינן צבור מעומר דאיכא פירי' טובא מה לעומר שכן קרבן צבור ודושה צבת וטומאה ועוד א"ל לקיים עומר שקרב אלא צפירות שציעות דבעינן כרמל אצל צבור וכלה ממקיים צבנה שציעות צבחותם אחרות וצפירות אחרים: **לאו** איתמר ע"ה אפר רבא רב"ע מקבשיו ^(ט) אינו פדוי. לשון זה אינו לעקמן פ' יט צבור (דף מט. ע"ט):

הלוקח עובר חמורו

נר' שמעון נמי. אע"ג דשרי פטר חמור בהגא' [ט:] אין פודין אותו צפסולי המוקדשין דלכ"י ואיל כמיצ צהו (דברים יב): **בהמהם שציעות.** בהמה שניקחה צפירות שציעות: **ודאי לא תיבעי** לך. פטר חמור ודאי לא תיבעי לך דכיון דבעי למיתב פדיונו לכהן לא פריק ליה דלאכלה אמר רחמנא' ולא

לסחורה ונמלא זה קונה חמור צפירות שציעות שאינו ראו' לאכילה: **ספק.** כגון שילדה אמו זכר ונקבה דלאמר צמתני' [ט.] מפריש טלה והוא לעצמו: **ואלינא דרבי שמעון לא תיבעי** לך. דלדידה לא מיתבצת לא פלפושיו טלה לאפקועי איסוריה אי לא יהיב ליה לכהן דהא ר"ש מתיר פטר חמור בהגא': **אס** הודאי. פטר חמור ודאי משום דבעי לינתו לכהן והויא חמורה: **צממות.** ורוע ולחיים והקיסה: **לשריפה.** ואי מייחב צבכור סלקי אימורים לגבושה: חלה טמאה אין לה תקנה אלא שריפה דהאכול תרומה טמאה ^(ט) חייב מיתה: **ואמאי.** מייחב עיסת שציעות שצביעות שציעות צבבורה: **הסם.** גבי חלה שציעות צבבורה: **הסם.** גבי חלה משמע אפי' שצציעות וכמיצ (סס) מראשית ערסותים וכו': **סויל נמי הוי.** דטעמא משום דלדורותים כמיצ צהו: **ולגמר מינה.** דלא אמר לאכלה ולא לשריפה ותמחייב צבמה שציעות צבבורה: **הסם.** גבי חלה עיקר הפרשמה לאכילה דלניה צשריפה אלא"כ נטמאת: ^(ט) לקיימו. אפי' שעה אחת: **נחשדו.** שעובדין צהן צלא פדיון: **פשיטא.** דודאי מההל שמועין לה: **מסו דסימא** הני מילי. דלא יתגנו היכא דמוחק לן ציה דמיקרי חמור שרליניהו שנחשד דצבד. ל"א דמיקרי דחזיון ליה דליתרמי ועבד עבודה צפטר חמור קודם פדיון: **דמורה צה היסירא.** דקסנר כיון דשה שיפריש תחמי' יסא שלי למה לי לפדותו: **במתני' נחמש סלעים** של פדיון הנין. דלמחר צפ' יט צבור לנחלה (לקמן דף נא). דחייב צאחריותו: **כפדיון מעשר שני.** דאס אצדו חייב חייב צאחריותו ^(א) (כרבנן: **מס פטר חמור.** ללחור שהפריש הפדיון ועדיין לא נתנו לכהן: **רבי אליעזר אומר יקנר.** ^(ט) הוילי והוא חייב צאחריו' הטלה כמאן דלא אפשריה דמי ומותר לישראל בהנחתו של טלה נמי שלא הפרישו: **א"כ להקבר.** דמעידנא דאפשריה לטלה קס ליה צנשות כהן ופטר חמור פדוי: **גב' חייב צאחריותו.** אס הפריש פדיונו

לאכלה אמר רחמנא ^(א) ולא לשריפה וחייבת במתנות דלאכלה קרינא בה מיתיבי ^(ד) דהאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמזה חלתה חייב מיתה ואמאי כיון דאילו מטמאי בת שריפה היא לאכלה אמר רחמנא' ולא לשריפה שאני הכא דכתיב ^(א) לדורותיכם תנ"ה מנין לאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמזה חלתה שחייב מיתה שנאמר לדורותיכם ולגמר מינה התם עיקר לאכילה הכא עיקר לשריפה: נתנו לכהן בו'. תנינא להא דת"ר יישראל שהיה לו פטר חמור בתוך ביתו ואמר לו הכהן נתנו לי ואני אפדהו הרי זה לא יתנו לו אא"כ פדאו בפניו א"ר נחמן אמר רבה בר אבוא זאת אומרת נחשדו הכהנים על פטרי חמורים ששיטא מהו דתימא ה"מ היכא דמחזק לן דמיקרי אבל בסתמא לא ^(ט) קמ"ל דמורה בה היתירא: **מתני'** המפריש פדיון פטר חמור ומת רבי אליעזר אומר ^(ט) חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וכו' א' יאין חייבין באחריותו כפדיון מעשר שני ^(ט) העיר רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת שאין כאן לכהן כלום **מת פטר חמור ט' ר"א** אומר יקבר ומותר בהנאתו של טלה וכו' א"א' צ' להקבר **וטלה לכהן: גמ'** אמר רב יוסף מ"ט דר' אליעזר דכתיב ^(א) אך פרה תפדה וגו' מה בכור אדם חייב באחריותו אף בכור בהמה טמאה חייב באחריותו א"ל אביי **ז' אי מה בכור** אדם מותר בהנאה אף בכור בהמה טמאה מותר וכי תימא ה"נ והתנן מת פטר חמור רבי אליעזר אומר יקבר מאי יקבר לאו ידאסור בהנאה לא יקבר כבכור אדם אלא אדם בכור הוא דבעי קבורה פשוט לא בעי קבורה ועוד **תניא מודה ר' אליעזר בישראל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש טלה עליו והוא שלו** ^(א) אלא אמר רבא אמר קרא אך פרדה תפדה לפדייה הקשיתיו ולא לדבר אחר ^(א) תנן התם הערכין בשעתן ופדיון הבן אחר שלשים יום פדיון פטר חמור לאלתר ופדיון פטר חמור לאלתר ורמינהי ^(א) אין בערכין ופדיון הבן יבונזירות יובפטר חמור פחות משלשים ומוסיפין עד עולם ^(א) אר"נ לומר שאם פדאו פדוי מכלל דבנו אם פדאו אינו פדוי והאיתמר ^(ט) הפודה את בנו בתוך ל' יום רב אמר יבנו פדוי לאו איתמר ע"ה אמר רבא רב"ע מעכשיו יאין בנו פדוי רב

ואצד מוסר בהגאס. קודם פדיונו: **יקבר צבור אדם.** לא משום דאסור בהגא' אלא משום דאיתקש לצבור אדם וקמס צבור אדם ניתן לקבורה: **מוסר ר"א.** אע"ג דבדאי פטר חמור ס"ל דכל כמה דלא מטי פטרו^(ט) חמור ליד כהן לא מיפריק מודה הוא צספק שא"צ לתם פדיון לכהן אלא מפריש כו'. ומדמלניך לאפדושי טלה לאפקועי איסוריה מכלל דס"ל פטר חמור אסור בהגא': **לפדייה הקשיתו.** צבור בהמה טמאה לצבור אדם שיתחייב צאחריות פדיונו ולא לדבר אחר להגא': **הערכין צעטן.** שאס היה מצן מדש עד חמש שנים צשעת שאמר ערכי עלי^(ט) והמתין שלא נתנו עד שיהא **נן שש שש** לו ערך אחר כדכמיצ צפרשת ערכין (ויקרא כו) אפי' הכי לא יהיב אלא כשעה שהעריך: **אחר שלשים.** כדכמיצ (גמדרא יח) ופדיוו מנן **חדש וגו' ופדיון פטר חמור לאלתר.** צתמיה: **אין צערכין פחות מנן שלשים.** אינו נעקר כדכמיצ צפרשה: **וגנזיוו.** סתם מזירות שלשים יום כדכמיצ (גמדרא ו) קודש^(ט) יהיה יהיה בגימטריא שלשים הוו (גמיר ה.). ומוסיפין. שיש ערך לכל זמן שהוא עומד צו כדכמיצ צפרשה וכן מזיר נודר צמיר אצרכה ותמשה שנים ואס המתין מפדיון צנו ומפדיון פטר חמורו כמה שנים עדיין יכול לפדותו ואינו נותן ויתר: **לומר שאס פדאו פדוי.** דהא דקמינן פטר חמור לאלתר שאס פדאו לאלתר ^(א) [פדיון אצל עיקר מנזות פדייה לא מקיים: **מכלל דבנו.** מדאוקמינן ליה צדיעבד וקמני הנין אחר שלשים מכלל דאס פדאו צמוך שלשים אינו פדוי: **והאיסתמי.** צפ' יט צבור לנחלה (לקמן דף מט.). **רב"ע מעכשיו.** היכא דלמחר ליה מעכשיו יחול פדיון זה אינו פדוי כי פליגי היכא דלמחר עכשיו אני נותן מעות והפדיון לא יחול עד לאחר שלשים יום: צב

פודין בו את הספק. דלא כסחורה גמורה הוא דלא הוי [אלא] ספק: ואמר רב חסדא. פטורה מן הבכורה לאכלה אמר רחמנא ולא

לשרפה ואילו אמורין דבכור לשרפה קיימי וחייבת במתנות בודיע ולחיים דלאכילה קיימי קמ"ל מיהא ברייתא דרב חסדא ופדיון בו את הספק: עד שלא הורמזה חלתה חייב מיתה. דכתיב ואל תשא עליו חטא וגו': ואמאי. חייב מיתה כיון דאילו מיטמאי החלה בשריפה קיימא ולאכלה אמר רחמנא' ולא לשרפה ולא חלה לא ליתחייב עלה כיון דיש בה דין שרפה כי היכי שפדה חלה מן הבכורה הוילי ואמורין לשרפה קיימי: הא לא קשיא דאמאי חייב מיתה בשביעית דכתיב גבי חלה לדורותים דכתיב תתנו לה' תרומה לדורותיכם.

אינו צריך ליקבר. ומותר בהנאת עורו ונבילתו: וטלה לכהן. דמעידנא דאפשריה ברושותיה דכהן קאי: א"ל אביי. הוואיל ומקיש לבכור אדם לקיש נמי לכולהו מילתא. ולימא אי מה בכור אדם מותר בהנאת מלאכתו אף בכור בהמה טמאה נמי: וכי תימא הכי נמי והתנן מת וכו'. לא לעולם מותר נמי בהנאה מאי יקבר דקאמר לאו משום דאסור בהנאה אלא הוואיל ומקישו לבכור אדם יקבר נמי כבכור אדם: אלי מעתה בכור אדם הוא דבעי קבורה כלומר אי משום הכי אמר יקבר דלא אסור בהנאה הוא אלא דבעי קבורה לימא יקבר כאדם אלא מדאמר יקבר ש"מ דאסור בהנאה: ועוד תניא מודה רבי אליעזר. שמפריש עליו טלה והוא שלו אלאמא דאי לא מפריש אסור בהנאה וכ"ש פטר חמור ודאי. ומדלא אקשי להנאה לא תקיש נמי לאחריות: אמר רבא. לעולם לפדיה לאחריותו קשיא ליה ולא להנאה וגופיה קא דרשענינן לה דכתיב אך פדה תפדה לפדייה הקשיתו לבכור אדם ולא לדבר אחר להנאה: הערכין בשעתן. שאם העריך קטן ואח"כ הגדיל אין חייב ליתן אלא כשעה שהעריכו ופדיון הבן אינו חייב ליתנו אלא אחר שלשים עד' שלשים חישיבין שלא היה נפל: ופטר חמור לאלתר פדיון אותו אפי' בתוך שלשים. ורמינהי אין בערכין דפחות מחודש אין לו ערך. ואין גזירות פחות מל' דכתיב קדוש יהיה בגימטריא ל' ופדיון הבן ופדיון פטר חמור אין פחות משלשים יום: ומוסיפין עד עולם. ללמחר ל' ולמעלה יכול להעריכו עד עולם ויש בו תוספת עד כשהו גזול: ונבזירות. דאם רצה להוסיף על ל' כמה שירצה עד עולם שרי. ופדיון הבן ופטר חמור משלשים ולמעלה יכול לפדותן עד עולם. אבל בפדיון אין תוספת דמים וכמה שיתן כשתן מן שלשים יום כך תין בכל זמן שרוצה לפדותן. אלאמא דאין פודין פטר חמור פחות משלשים יום: אמר רב נחמן אמר רב מאי לאלתר דקאמר לומר שאם פדאו לאלתר פטור דאיבעי: מכלל. דרבנן דברייתא דאין בערכין סביר דאם פדאו קודם אינו פדוי דיעבר. והא איתמר כי א"כ מאי בבייחו וליכא לתרוצי כדקאמרת לומר שאם פדאו פדוי לעולם כדתרצין דקא קשיא והא איתמר עלה דההוא דכ"ל עולמא מעכשיו כלומר אמר חמור פדוי ליה פדיונו שיהא פדוי מעכשיו קודם שלשים אינו פדוי אפי' דיעבר משום דכי אמר מעכשיו דמי כמאן דהשתא נמי ליהוי מצותיה וזה הוא עד שלשים אלאמא דרבנן סביר אם פדאו פדוי:

פרק ראשון בכורות

נר' שמעון נמי. אע"ג דשרי פטר חמור בהגא' [ט:] אין פודין אותו צפסולי המוקדשין דלכ"י ואיל כמיצ צהו (דברים יב): **בהמהם שציעות.** בהמה שניקחה צפירות שציעות: **ודאי לא תיבעי** לך. פטר חמור ודאי לא תיבעי לך דכיון דבעי למיתב פדיונו לכהן לא פריק ליה דלאכלה אמר רחמנא' ולא לסחורה ונמלא זה קונה חמור צפירות שציעות שאינו ראו' לאכילה: **ספק.** כגון שילדה אמו זכר ונקבה דלאמר צמתני' [ט.] מפריש טלה והוא לעצמו: **ואלינא דרבי שמעון לא תיבעי** לך. דלדידה לא מיתבצת לא פלפושיו טלה לאפקועי איסוריה אי לא יהיב ליה לכהן דהא ר"ש מתיר פטר חמור בהגא': **אס** הודאי. פטר חמור ודאי משום דבעי לינתו לכהן והויא חמורה: **צממות.** ורוע ולחיים והקיסה: **לשריפה.** ואי מייחב צבכור סלקי אימורים לגבושה: חלה טמאה אין לה תקנה אלא שריפה דהאכול תרומה טמאה ^(ט) חייב מיתה: **ואמאי.** מייחב עיסת שציעות שצביעות שציעות צבבורה: **הסם.** גבי חלה שציעות צבבורה: **הסם.** גבי חלה משמע אפי' שצציעות וכמיצ (סס) מראשית ערסותים וגו': **סויל נמי הוי.** דטעמא משום דלדורותים כמיצ צהו: **ולגמר מינה.** דלא אמר לאכלה ולא לשריפה ותמחייב צבמה שציעות צבבורה: **הסם.** גבי חלה עיקר הפרשמה לאכילה דלניה צשריפה אלא"כ נטמאת: ^(ט) לקיימו. אפי' שעה אחת: **נחשדו.** שעובדין צהן צלא פדיון: **פשיטא.** דודאי מההל שמועין לה: **מסו דסימא** הני מילי. דלא יתגנו היכא דמוחק לן ציה דמיקרי חמור שרליניהו שנחשד דצבד. ל"א דמיקרי דחזיון ליה דליתרמי ועבד עבודה צפטר חמור קודם פדיון: **דמורה צה היסירא.** דקסנר כיון דשה שיפריש תחמי' יסא שלי למה לי לפדותו: **במתני' נחמש סלעים** של פדיון הנין. דלמחר צפ' יט צבור לנחלה (לקמן דף נא). דחייב צאחריותו: **כפדיון מעשר שני.** דאס אצדו חייב חייב צאחריותו ^(א) (כרבנן: **מס פטר חמור.** ללחור שהפריש הפדיון ועדיין לא נתנו לכהן: **רבי אליעזר אומר יקנר.** ^(ט) הוילי והוא חייב צאחריו' הטלה כמאן דלא אפשריה דמי ומותר לישראל בהנחתו של טלה נמי שלא הפרישו: **א"כ להקבר.** דמעידנא דאפשריה לטלה קס ליה צנשות כהן ופטר חמור פדוי: **גב' חייב צאחריותו.** אס הפריש פדיונו

לאכלה אמר רחמנא ^(א) ולא לשריפה וחייבת במתנות דלאכלה קרינא בה מיתיבי ^(ד) דהאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמזה חלתה חייב מיתה ואמאי כיון דאילו מטמאי בת שריפה היא לאכלה אמר רחמנא' ולא לשריפה שאני הכא דכתיב ^(א) לדורותיכם תנ"ה מנין לאוכל מעיסת שביעית עד שלא הורמזה חלתה שחייב מיתה שנאמר לדורותיכם ולגמר מינה התם עיקר לאכילה הכא עיקר לשריפה: נתנו לכהן בו'. תנינא להא דת"ר יישראל שהיה לו פטר חמור בתוך ביתו ואמר לו הכהן נתנו לי ואני אפדהו הרי זה לא יתנו לו אא"כ פדאו בפניו א"ר נחמן אמר רבה בר אבוא זאת אומרת נחשדו הכהנים על פטרי חמורים ששיטא מהו דתימא ה"מ היכא דמחזק לן דמיקרי אבל בסתמא לא ^(ט) קמ"ל דמורה בה היתירא: **מתני'** המפריש פדיון פטר חמור ומת רבי אליעזר אומר ^(ט) חייבין באחריותו כחמש סלעים של בן וכו' א' יאין חייבין באחריותו כפדיון מעשר שני ^(ט) העיר רבי יהושע ורבי צדוק על פדיון פטר חמור שמת שאין כאן לכהן כלום **מת פטר חמור ט' ר"א** אומר יקבר ומותר בהנאתו של טלה וכו' א"א' צ' להקבר **וטלה לכהן: גמ'** אמר רב יוסף מ"ט דר' אליעזר דכתיב ^(א) אך פרה תפדה וגו' מה בכור אדם חייב באחריותו אף בכור בהמה טמאה חייב באחריותו א"ל אביי **ז' אי מה בכור** אדם מותר בהנאה אף בכור בהמה טמאה מותר וכי תימא ה"נ והתנן מת פטר חמור רבי אליעזר אומר יקבר מאי יקבר לאו ידאסור בהנאה לא יקבר כבכור אדם אלא אדם בכור הוא דבעי קבורה פשוט לא בעי קבורה ועוד **תניא מודה ר' אליעזר בישראל שיש לו ספק פטר חמור בתוך ביתו שמפריש טלה עליו והוא שלו** ^(א) אלא אמר רבא אמר קרא אך פרדה תפדה לפדייה הקשיתיו ולא לדבר אחר ^(א) תנן התם הערכין בשעתן ופדיון הבן אחר שלשים יום פדיון פטר חמור לאלתר ופדיון פטר חמור לאלתר ורמינהי ^(א) אין בערכין ופדיון הבן יבונזירות יובפטר חמור פחות משלשים ומוסיפין עד עולם ^(א) אר"נ לומר שאם פדאו פדוי מכלל דבנו אם פדאו אינו פדוי והאיתמר ^(ט) הפודה את בנו בתוך ל' יום רב אמר יבנו פדוי לאו איתמר ע"ה אמר רבא רב"ע מעכשיו יאין בנו פדוי רב

ואצד מוסר בהגאס. קודם פדיונו: **יקבר צבור אדם.** לא משום דאסור בהגא' אלא משום דאיתקש לצבור אדם וקמס צבור אדם ניתן לקבורה: **מוסר ר"א.** אע"ג דבדאי פטר חמור ס"ל דכל כמה דלא מטי פטרו^(ט) חמור ליד כהן לא מיפריק מודה הוא צספק שא"צ לתם פדיון לכהן אלא מפריש כו'. ומדמלניך לאפדושי טלה לאפקועי איסוריה מכלל דס"ל פטר חמור אסור בהגא': **לפדייה הקשיתו.** צבור בהמה טמאה לצבור אדם שיתחייב צאחריות פדיונו ולא לדבר אחר להגא': **הערכין צעטן.** שאס היה מצן מדש עד חמש שנים צשעת שאמר ערכי עלי^(ט) והמתין שלא נתנו עד שיהא **נן שש שש** לו ערך אחר כדכמיצ צפרשת ערכין (ויקרא כו) אפי' הכי לא יהיב אלא כשעה שהעריך: **אחר שלשים.** כדכמיצ (גמדרא יח) ופדיוו מנן **חדש וגו' ופדיון פטר חמור לאלתר.** צתמיה: **אין צערכין פחות מנן שלשים.** אינו נעקר כדכמיצ צפרשה: **וגנזיוו.** סתם מזירות שלשים יום כדכמיצ (גמדרא ו) קודש^(ט) יהיה יהיה בגימטריא שלשים הוו (גמיר ה.). ומוסיפין. שיש ערך לכל זמן שהוא עומד צו כדכמיצ צפרשה וכן מזיר נודר צמיר אצרכה ותמשה שנים ואס המתין מפדיון צנו ומפדיון פטר חמורו כמה שנים עדיין יכול לפדותו ואינו נותן ויתר: **לומר שאס פדאו פדוי.** דהא דקמינן פטר חמור לאלתר שאס פדאו לאלתר ^(א) [פדיון אצל עיקר מנזות פדייה לא מקיים: **מכלל דבנו.** מדאוקמינן ליה צדיעבד וקמני הנין אחר שלשים מכלל דאס פדאו צמוך שלשים אינו פדוי: **והאיסתמי.** צפ' יט צבור לנחלה (לקמן דף מט.). **רב"ע מעכשיו.** היכא דלמחר ליה מעכשיו יחול פדיון זה אינו פדוי כי פליגי היכא דלמחר עכשיו אני נותן מעות והפדיון לא יחול עד לאחר שלשים יום: צב

פודין בו את הספק. דלא כסחורה גמורה הוא דלא הוי [אלא] ספק: ואמר רב חסדא. פטורה מן הבכורה לאכלה אמר רחמנא ולא לשרפה ואילו אמורין דבכור לשרפה קיימי וחייבת במתנות בודיע ולחיים דלאכילה קיימי קמ"ל מיהא ברייתא דרב חסדא ופדיון בו את הספק: עד שלא הורמזה חלתה חייב מיתה. דכתיב ואל תשא עליו חטא וגו': ואמאי. חייב מיתה כיון דאילו מיטמאי החלה בשריפה קיימא ולאכלה אמר רחמנא' ולא לשרפה ולא חלה לא ליתחייב עלה כיון דיש בה דין שרפה כי היכי שפדה חלה מן הבכורה הוילי ואמורין לשרפה קיימי: הא לא קשיא דאמאי חייב מיתה בשביעית דכתיב גבי חלה לדורותים דכתיב תתנו לה' תרומה לדורותיכם. אינו צריך ליקבר. ומותר בהנאת עורו ונבילתו: וטלה לכהן. דמעידנא דאפשריה ברושותיה דכהן קאי: א"ל אביי. הוואיל ומקיש לבכור אדם לקיש נמי לכולהו מילתא. ולימא אי מה בכור אדם מותר בהנאת מלאכתו אף בכור בהמה טמאה נמי: וכי תימא הכי נמי והתנן מת וכו'. לא לעולם מותר נמי בהנאה מאי יקבר דקאמר לאו משום דאסור בהנאה אלא הוואיל ומקישו לבכור אדם יקבר נמי כבכור אדם: אלי מעתה בכור אדם הוא דבעי קבורה כלומר אי משום הכי אמר יקבר דלא אסור בהנאה הוא אלא דבעי קבורה לימא יקבר כאדם אלא מדאמר יקבר ש"מ דאסור בהנאה: ועוד תניא מודה רבי אליעזר. שמפריש עליו טלה והוא שלו אלאמא דאי לא מפריש אסור בהנאה וכ"ש פטר חמור ודאי. ומדלא אקשי להנאה לא תקיש נמי לאחריות: אמר רבא. לעולם לפדיה לאחריותו קשיא ליה ולא להנאה וגופיה קא דרשענינן לה דכתיב אך פדה תפדה לפדייה הקשיתו לבכור אדם ולא לדבר אחר להנאה: הערכין בשעתן. שאם העריך קטן ואח"כ הגדיל אין חייב ליתן אלא כשעה שהעריכו ופדיון הבן אינו חייב ליתנו אלא אחר שלשים עד' שלשים חישיבין שלא היה נפל: ופטר חמור לאלתר פדיון אותו אפי' בתוך שלשים. ורמינהי אין בערכין דפחות מחודש אין לו ערך. ואין גזירות פחות מל' דכתיב קדוש יהיה בגימטריא ל' ופדיון הבן ופדיון פטר חמור אין פחות משלשים יום: ומוסיפין עד עולם. ללמחר ל' ולמעלה יכול להעריכו עד עולם ויש בו תוספת עד כשהו גזול: ונבזירות. דאם רצה להוסיף על ל' כמה שירצה עד עולם שרי. ופדיון הבן ופטר חמור משלשים ולמעלה יכול לפדותן עד עולם. אבל בפדיון אין תוספת דמים וכמה שיתן כשתן מן שלשים יום כך תין בכל זמן שרוצה לפדותן. אלאמא דאין פודין פטר חמור פחות משלשים יום: אמר רב נחמן אמר רב מאי לאלתר דקאמר לומר שאם פדאו לאלתר פטור דאיבעי: מכלל. דרבנן דברייתא דאין בערכין סביר דאם פדאו קודם אינו פדוי דיעבר. והא איתמר כי א"כ מאי בבייחו וליכא לתרוצי כדקאמרת לומר שאם פדאו פדוי לעולם כדתרצין דקא קשיא והא איתמר עלה דההוא דכ"ל עולמא מעכשיו כלומר אמר חמור פדוי ליה פדיונו שיהא פדוי מעכשיו קודם שלשים אינו פדוי אפי' דיעבר משום דכי אמר מעכשיו דמי כמאן דהשתא נמי ליהוי מצותיה וזה הוא עד שלשים אלאמא דרבנן סביר אם פדאו פדוי:

מסורת הש"ס

א) (לאכלה ויקרא כו) (ב) (נע"ז סכ"ג) (ג) (נמחות פד.) (ד) שביעות פייט מיט' (ה) גזירות פיי"א חז"ל (ו) (מיתת אלא לניך מוכן ויבליקוט לימא,) (ז) (נמשנה אלא מלאמזי ודע דכתי' פיי"צ מהל' צבורים דין ו' העמיק מתיא ובר,) (ח) (לקמן מט.) (ט) חז"כ מהי"ד ואמאי מחייב ט' חלה סכ"ד וחז"כ מהי"ד צמ חל' שריפה היא חלה טמאה אין (לס) (לה) תקנה. צ"כ,) (י) שייך למתניתין, פדאו צפניו דלית רשאי לקיימו אפי' סי'. צ"כ,) (י) (פדיון פטר רש"ע,) (ט) (בשעת שאמר אחר ערבו עלי רש"ע,) (ז) בספק כמזי קדוש, (ח) ג' יע"ג,) (ט) לאכלה אמר רחמנא ולא. צ"כ,) (ט) ומשי אמר קרא לדורותים וי"ל. צ"כ,) (ז) אין נט פדוי. צ"כ,) (ז)

תורה אור השלם

- מראשית ערסותיכם תתנו לך תרומה לדורותיכם: במדבר טו כא
- כל פטר רחם לכל בשר אשר יקריבו לך באדם ובבהמה יקרה לך אך פרדה תפדה את בכור תאדם ואת בבור תבהמה חטאתה תפדה: במדבר יח טו

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כפדיון מעשר וכו' צאחריותו סכ"ד וא"כ מיה' שאין כאן לכהן כלום שאין חייב באחריותו כרבנן: (ב) ד"ה רבי אליעזר וכו' דהורא"ל:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה חלה טמאה וכו' חייב מיתה. ממשיט אי חלה טמאה הוא רק נעשה וכוה טמאה על מוס' ע"ו סו ע"כ ד"ה אביי ועי' רש"י צימות ז' ע"ה ד"ה תרומה טמאה:

רבינו גרשום

אפילו לר' שמעון נמי דשרי בהנאה אפי' הכי אין פודין דצבי ואיל כתי' ברו: בהב

עין משפט נר מצוה

יג:

דבר תורה מעות קונות. פירש בקונטרס דכתיב בהקדש ונתן הכסף וקם לו וגומר הדיוט מהקדש יי וא"ת לרש לקיטש לאמר משיכה מפורשת מן המורה ליגמר שיקנה כסף בהדיוט כמו בהקדש ומשיכה נמי תקני בהקדש כמו בהדיוט ותיקן הרב רבי יהודה

בר נתן למשיכה לא שייכה בהקדש דכל היכה דאיתיה צי גזא דרחמנא איתיה ולהכי שייך טפי כסף (ב) מבהדיוט שבהדיוט דלפשר במשיכה לא יאהי (א) קנין אחר וינראה לר"י

למקרא נפיק ליה שפיר דרשין מיד עמיתך במשיכה הא מיד עובד כוכבים בכסף ומדעובד כוכבים צחדא ישראל נמי צחדא דשנייה למדין זה על זה דליכא למימר דלא משמע

קרא אלא דעובד כוכבים צהא או צהא וכן ישראל דא"כ היו שזין ואפילו אס תימצאי לומר שיקנה חליפין בישראל ולא ו צעובד כוכבים ולא כדפרישית לעיל מצאי למימר דלא משמע קרא אלא בקניינן הרגילין ומזויין גנון כסף וכוכבים זה מזה ועוד מפרש ר' טעמא דר' יוחנן דמעות קונות מגופיה דקרא דלו קנה מיד עמיתך דסתם קנין דקרא צמעות דכתיב (ירמיה ג) שדות בכסף יקנו וכתיב מכסף מקנתו (ויקרא כה) : במ"ד גזא הבנעני מותר. פ"ה פלוגתא צהגזל צתרא (צ"ק קיג): וכולה שמעתא דהתם מוכח דלסוק וצהפקעת הלואתו פליגי אלל צפרק ד' מימות (סנהדרין דף יז.) תניא גזל וגנב וכן יפת תואר ישראל צנעני מותר וצפ' המצבל (צ"מ דף קא): נמי אמר חד למישך גזילו של כנעני וחד למישרי עושקו גבי רעיך ואחין וא"ת וגזל הכנעני היכי שרי הכתיב (ויקרא יז) ותשג עס קונהו וצנעני שטח תחת ידך משמע

דאי אין תחת ידו מי צ"ית לפי שנים צעבר וי הוציל י"ל היכא דליכא חלול השם ודאי אסור וכי שרית היכא דלית ליה לאישתמומי וגזל ממנו צעלילה או צכמה עניינא: ואי אמרת מעות קונות משיכה צמה אי. תימה דצפ' צתרא דע"ז (דף עא): מייתי הק צנייתא למידק איפכא מרישא דקאמר ואי אמרת משיכה צעובד כוכבים קונה אמאי יחזיר ואומר ר"י דהמקשה סובר הכא והתם דתרווייהו צעינן כנעני משיכה ומעות והשתא ניחא ליה הכא והתם רישא וסיפא:

הבי קאמר אע"פ שנתן מעות אי משך אין אי צא משך צא.

וא"ת והא ליכא מי שפרע יט לומר כשקבל עליו לדון צדיני ישראל ומי שפרע אין דין א"נ כמו שמפרש

ר"ת צפרק הזה (צ"מ מז): : לענין יוקרא חולא וצריך מי שפרע אבל לא צמקוס שמפסיד לגמרי ואע"ג דצמקון מפורש משוס דברים

צעלמא אי הוה צהו משוס מחוסרי אמנה היה נאסר משוס דמחזי כעצות כוכבים ציד ישראל ואצי לא חייט למיחזי עצודת כוכבים ציד ישראל ועוד דכאן לא מיחזי כלל כיון דמי שפרע ליכא כדפרישית וליכא נמי משוס מחוסרי אמנה צעובד כוכבים טפי^[כ] מצישראל: **דביון דדיהב** זווי איבעי צ"ה לעיינו והדר במשך. ואף על גב דצשאר מקח טעות לא אמרינן הכי שאני לוקח גרוטאות מיד עובד כוכבים דאיבעי ליה לאסקוי אדעתא טפי שמא יט צהן עצודת כוכבים: **רב** אשי אמר **מדרישא משיכה אינה קונה**. לפי מה שרגיל ר"ת לפסוק כר' יוחנן דלאמר דבר תורה מעות קונות משוס דפסיק דצא צהחולץ (יצימות דף נה.) צכל דוכתא כותיה היכא דפליג עליה ריש לקיש צר מתלת קשה מכאן דרב אשי דהוא צתרא יותר מרצא סצר כריש לקיש דמשיכה מפורשת מן התורה מדקאמר משיכה צעובד כוכבים לא קני אלמא דדרשין לעמיתך במשיכה הא לעובד כוכבים בכסף דאי כרצי יוחנן הא אמר לעמיתך בכסף הא לעובד כוכבים צמשיכה וי"ל דרב אשי דהכא הדר צה לגבי אמימר כדמוכח פרק צתרא דמסכת ע"ז (דף עא.) גבי הא דלאמר אמימר משיכה צעובד כוכבים קונה מדע דהני פראסי משדרו פרדשני אהדדי ולא הדרי צהו ושקלו וטרו התם רצינא ורב אשי צההיא מילתא וצסוק שמעתא מסקינן ש"מ משיכה צעובד כוכבים קונה ש"מ וגס רצינא מקשה התם לרב אשי מדרצי יוחנן וצן נח ולא קא"ל רב אשי רבי יוחנן לטעמיה דלאמר דבר תורה מעות קונות

הלוקח עובר פרתו פרק שני בכורות

^א מה עמיתך צחדא. משיכה: אף עובד כוכבים צחדא. צכסף ולא במשיכה דהכי משמע עמיתך במשיכה ולא עובד כוכבים: **מכסף מקנסו**. צעבד עברי הנמכר לעובד כוכבים הכתוב מדצברי: **לאמימר דאמר נו'**. צפרק צתרא דע"ז (דף עא): **הניחא אי סבר**

נה כרצי יוחנן דלאמר. צפרק הזהב (צ"מ מז): דבר תורה מעות קונות דכתיב ונתן הכסף וקם לו דגמראי הדיוט מהקדש ומשיכה לא קניא ליכא למימר דעמיתך אחי למימר מיד עמיתך צכסף ומיד עובד כוכבים צמשיכה: **מפורשא מן הסורה**. מיד עמיתך משמע מיד ליד: **אמרי לעמיתך**. דממעט כנעני מדין אונאה דכתיב צספייה דקרא קממעטי ליה: **אונאה מאל סונו איש אס אחיו נפקא**. דמשמע אחיו ולא כנעני: **חד למעוטי כנעני וחד למעוטי קדש**. מאונאה: **נמ"ד גזילו**. של כנעני אסור צצ"ק

צפ' הגזל צתרא (דף קיג): **אמרי**. ודאי אי סבר גזילו של כנעני מותר מו לא אמא קרא למישרי אונאה אלל למעטייה מדין קנייה וכיון דלאמר עובד כוכבים קנה במשיכה על כרחיך כר' יוחנן סצירא ליה דמכסף קא ממעט ליה: **גרוטאות**. חתיכות כסף: **יחזיר**. דמשיכה אינה קונה: **לס** המלג. דעצודת כוכבים ציד ישראל אינה צעילה עולמית: משיכה למה לי: **מקח טעוס**. דלא ידע דלית צה עצודת כוכבים הלכך מצי למיהדר ציה: **רישא אינא מקח טעוס סיפא ליכא מקח טעוס**. צתמיה: **רישא וסיפא מקח טעוס**. ומדינא מצי מהדר ציה נמי צסיפא ומיחו רבנן גזרו מיהדר דיהיב זווי והדר שקיל להו מיחזי כמוכר עצודת כוכבים ורישא דלא יהיב זווי וכי מהדר לה לא מידי שקיל לא מיחזי כעצודת כוכבים ציד ישראל ומשוס הכי נקט מתן מעות אע"ג דקיבל עליו לדון צדיני ישראל: **דלא סוס ידע**. דלית צהו עצודת כוכבים דהא לא יהיב זווי דלימא איבעי לעיינו דסתם מגר לא מעיין עד שעת מתן מעות: **איבעי לעיוני**. ומדלא עיין אחולי אחיל והיו משיכתו משיכה גמורה: **רב אשי אמר**. לעולם צשלא קיבל עליו לדון צדיני ישראל ולא קשיא סיפא לר' אושעיא דקאמרת אי מעות קונות משיכה ל"ל משיכה לאו דוקא דמדרישא משיכה אינה קונה דקמני יחזיר וצ סיפא נמי משיכה אינה קונה: **רצינא אמר מדסיפא משיכה קונה נו'**. וכגון שקיבל עליו לדון צדיני ישראל וקסבר האי תנא דאלטריך למימר דאין צריך לעמוד דציצורו עס העובד כוכבים:

דקסבר דברים יש צהן משוס מחוסרי אמנה. אס חוזר דציצורו: **מתני'** וסופא מקח טעות. ומשיכה קונה שקבל לדון בדיני ישראל: ואביי אמר לך. לעולם כדאמינא דאיכא מקח טעות דאי"ג דמשך כיון דאכתי לא יהיב וזוי לא דק אי הוי בהו עבודת כוכבים אי לא הלך יחזיר: וסיפא לאו מקח טעות. דכיון דיהב זווי והדר משך עייני עיין (ומדלא עיין) אחולי אחיל ולא הוי מקח טעות: מאי יחזיר. הא לא משך כלום: יחזיר דבבדיו ממתני הקנאה.

מסורת הש"ס

(א) [ע"ז עא:], (ב) צ"מ מז: מז: [פירושין פא: קדושין ט, כח: חולין פב:], (ג) [צ"ק קיג: צ"מ פז:], (ד) ע"ז נח. עא:; (ה) [ר"ש חומק הנאה], (ו) [צ"מ מט:], (ז) [מכאן שייך עוד לע"א], (ח) ע"כ שייך לע"א, (ט) וגמר צ"ק, (י) צ"ק מ"ז, (יז) ועוד נראה כי שפיר דדרשין צ"ק, (י) צעובד כוכבים כדפרשמי לעיל צ"ק, (מ) [וע"פ חוס' עירובין פא: ד"ה שחאן], (נ) משנת היובל וי"ל צ"ק, (ס) [ד"ה אי אמתת], (ע) שייך צ"ק, (פ) [ג"א כמו בישראל], (צ) מההיא דבן נח צ"ק.

תורה אור השלם

- ובי תמכור ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תלוג איש את אָחִיךָ: ויקרא בה די

הגהות הב"ח

(ב) גכ' משיכה לא קניא אהי: (ג) חוס' ד"ה דבר ובר' טפי כסף בהקדש מבעיטו ובעדיוט וכו' לא יסא לו קנין אחר:

מוסף רש"י

משיכה בעובד כוכבים קונה. וע"ז דלא יהיב עמי"ס דמי לשראל, מכי משך מיניה קנייה, וכן ישראל מעמי"ס (ע"ז אה). דבר תורה מעות קונות. מכיון שנתן מעות למוכר אין אחד מהם יכול לחזור, דגמרינן מהקדש דכתיב ונתן הכסף וקם לו (וחזיקי צג.) דין חומק נלקח מן הדיוט (מנחותי צה). גרוטאות. שברי כספים (ע"ז אה). אם עד שלא נתן משיכה טעוס הואי דלא ידע שיש צהן עצודת כוכבים (שם צג.) דלא קנייה ולא מיחזי כנעני (שם עה) וי"ל דהנאה לים המלח. ואין רשאי להחזירה לעמי"ס ולטול מעותיו ואע"ג דמשה צטעות הואי כיון דיהיב דמי כי הדר שקלינהו מיחזי כמאלן דמזון (שם צג.).

רבינו גרשום (הושבן)

הכי לעמיתך בכסף ולעובד כוכבים במשיכה. משום הכי איצטריך למיכתב לעמיתך דעמיתך בכסף ולא לעובד כוכבים ומהפך לו שמעתיא דר' יצחק אלא אי סבר לה כריש לקיש כר' אי"ב לעמיתך מאי אתא למעוטי כיון דהרויייהו במשיכה: וחד למעוטי הקדש. שלא תאמר לא תהא כח הדיוט חמור מהקדש קמ"ל לעמיתך ולא להקדש: גזלו אסור. דעובד כוכבים: סבר לה כמאן דאמר גזלו מותר ולא איצטריך לעמיתך לאונאה על כרחיך אמימר כרבי יוחנן ס"ל דאמר דבר תורה מעות קונות וחלכך איצטריך לעמיתך דלעמיתך בכסף ולא לעובד כוכבים במשיכה: גרוטאות. חתיכות כסף קטנות: וי"ל הנאה לים המלח. דהשתא הוויין שלו ואסור לקיימה בירשותו ואסור לו למוכרה: אי הכי קשיא רישא. דמאי יחזיר ותא משך והיי [צריך] להוליק לים המלח: דאיכא מקח טעות. דלא ידע דהוה בהו עצודת כוכבים: ורישא

ז א מיי"פ ס"ג מהלכות מביה הלכה א טוש"ע ח"מ סר קאח פתק א:

ב ח מיי"פ ס"ג מהלכות מביה הלכה ז טוש"ע ח"מ סימן רכז פתק ט:

ג א מיי"ס הלכה ח טוש"ע שס ספרי טט:

י ד מיי"פ ס"א מהלכות גזילה הלכה ז טוש"ע ח"מ סימן שנט פתק א:

יא ה מיי"פ ס"ז מהלכות ע"ז הלכה ה טוש"ע י"ד סר קמו פתק ג:

יב ו מיי"פ ס"ז מהלכות מביה הלכה ו טוש"ע ח"מ סימן רד פתק ו:

שיטה מקובצת

א) חד בכנעני וחד בהקדש וצריכי. תימה דבפ"ק דפסחים בבי בל יראה ממשנין מחד ח' של אחרים ושל גבוי ואצ"י דחתם כתיבי טובא לך כוליהו צריכי כדמפרש בפ' כל שעה וי"ל דהתם שייך למעט שפיר אחרים ונבזה מחד לך אבל הכא גבי גבויא שייך טפי עמידות ואחיו מבבעובד כוכבים ומיחו תימה גבי נזיקין בפ' ד' וה' ממשנין מחד רעה הקדש ועובד כוכבים ואור"י דשאני הונאה מנזיקין דהונאה הוי כעין גזל ואין סברא לפטור בהקדש מקרא ועובד כוכבים צגיה ואי" (ההיא דפסחים) והא כמנחות בפ' רבי ישמעאל (דף ס"ז) גרסינן אבל הנא תרי עריסותיך תכתב חד כדי שיעור עיטת מדבר וחד עריסותיכם ולא של עובד כוכבים מנזיקין דהונאה הוי הקדש והיינו כמו בפסחים ובהדאי דרשין בחולין פק ראשית הגז מחד עריסותיכם כדי עריסותיכם ובפיק חשורא גבי הפועלים גבי אכילת פועל משפע מחד ריעך ממשנין הקדש ועובד כוכבים וצריך לתרץ כמו שתיצנן מרתוה ובהונא דמנחות למאן דפטר מירוח הקדש ומירוח העובד כוכבים משפע דנזיק מחד דנגן ולמאי דפטר במירוח הקדש ומחויב במירוח עובד כוכבים צריך טעם מחד דמסברא ממעטי מחד דנגן כמו בכל דוכתא: ב) אבל הקדש יש לו אונאה אצ"י דהקדש שוה מנה שחלול על שוה הוטה מחולל היינו במתכיון אבל בשעות חזקא דיש אונאה. כ"מ בחי"ס כ"י: ג) ה"ק אם עד שלא נתן וכו' כן מצאנו בס"י וי"ל חוס' ציציות אס לא נתן מעות ולא משך יחזיר הדכי משפע אם הוא עד שלא נתן וגם עד שלא משך נתן עשה לא משיכה ולא סבך יחזיר וכו' וכן כתוב בהתפוסת לקמן דף י"ד: ח) לעולם וכו' סיפא נמי משיכה אינה קונה אלא מעות מעות ואי"די דהנא רישא אינה קונה תנא נמי סיפא משך ע"כ: ט) וא"ת וא"ת לר"ל וכו' גיא בס"י וא"ת לר"ל דאמר משיכה מפורשת מן התורה לא גמרי' שיקנה גם כסף בהדיוט כמו בהקדש ומשיכה נמי תיקנו וכו':

רבינו גרשום

לחזור בו. הא ליכא למימר דהשתא גופו קנה בכסף כ"ש ממונו: ואימא. מיד עמיתך במשיכה גרודא מיד עובד כוכבים עד דאיכא תרתי כסף ומשיכה: דומיא דעמיתך מזה עמיתך בחזא במשיכה ולא במעות אף

עובד כוכבים גרודא במעות ולא במשיכה. וכדאמרן לעובד כוכבים כלל כלל לא דינו קונה מישראל לא במשיכה ולא בכסף: אמרי לאו ק"י הוא. לגופו דירשאל קנה בכסף כ"ש ממונו בהמתו [ע"כ שייך לע"א]: ולאמימר דאמר. בבבא מציעא משיכה בעובד כוכבים קונה תנחא אי סבר לה כר' יוחנן דאמר דבר תורה מעות קונות ישראל מישראל ולא משיכה. מתרץ לה

